

Suvestinė redakcija nuo 2024-02-13

Įsakymas paskelbtas: TAR 2021-01-07, i. k. 2021-00271



**MUITINĖS DEPARTAMENTO
PRIE LIETUVOS RESPUBLIKOS FINANSŲ MINISTERIJOS
GENERALINIS DIREKTORIUS**

**ĮSAKYMAS
DĖL VIDAUS KONTROLĖS ĮGYVENDINIMO LIETUVOS RESPUBLIKOS MUITINĖJE
TVARKOS APRAŠO PATVIRTINIMO**

2020 m. gruodžio 31 d. Nr. 1B-1069
Vilnius

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos vidaus kontrolės ir vidaus audito įstatymo 7 straipsnio 2 dalies 1 ir 2 punktais ir atsižvelgdamas į Vidaus kontrolės įgyvendinimo viešajame juridiniame asmenyje tvarkos aprašą, patvirtintą Lietuvos Respublikos finansų ministro 2020 m. birželio 29 d. įsakymu Nr. 1K-195 „Dėl vidaus kontrolės įgyvendinimo viešajame juridiniame asmenyje“;

t v i r t i n u Vidaus kontrolės įgyvendinimo Lietuvos Respublikos muitinėje tvarkos aprašą (pridedama).

Generalinio direktoriaus pavaduotojas,
atliekantis generalinio direktoriaus funkcijas

Jonas Miškinis

PATVIRTINTA
Muitinės departamento prie
Lietuvos Respublikos
finansų ministerijos
generalinio direktoriaus
2020 m. gruodžio 31 d. įsakymu
Nr. 1B-1069

VIDAUS KONTROLĖS ĮGYVENDINIMO LIETUVOS RESPUBLIKOS MUITINĖJE TVARKOS APRAŠAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Vidaus kontrolės įgyvendinimo Lietuvos Respublikos muitinėje tvarkos aprašas (toliau – Aprašas) detalizuoja vidaus kontrolės politikos turinį, nustato vidaus kontrolės tikslus, dalyvius, principus, elementus, taip pat informacijos apie vidaus kontrolės įgyvendinimą Lietuvos Respublikos muitinėje (toliau – muitinė) teikimo tvarką.
2. Aprašas parengtas vadovaujantis Lietuvos Respublikos vidaus kontrolės ir vidaus audito įstatymu (toliau – Įstatymas), Vidaus kontrolės įgyvendinimo viešajame juridiniame asmenyje tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos finansų ministro 2020 m. birželio 29 d. įsakymu Nr. 1K-195 „Dėl vidaus kontrolės įgyvendinimo viešajame juridiniame asmenyje“ (toliau – finansų ministro įsakymas) ir remiantis Lietuvos Respublikos muitinės kokybės vadybos sistemos vadovu.
3. Apraše vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos Įstatyme, Lietuvos Respublikos buhalterinės apskaitos įstatyme, Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatyme, Lietuvos Respublikos muitinės įstatyme ir Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatyme.

II SKYRIUS VIDAUS KONTROLĖS POLITIKA

4. Vidaus kontrolės politika apima šiame Apraše, muitinės veiklą reglamentuojančiuose teisės aktuose ir muitinės kokybės vadybos sistemos dokumentuose nustatytų gairių, krypčių ir priemonių, užtikrinančių sėkmingą vidaus kontrolės sistemos funkcionavimą pagal Įstatymo ir finansų ministro įsakyme nustatytus reikalavimus, visumą.
5. Muitinės veiklą reglamentuojančių įstatymų ir kitų teisės aktų sąrašas skelbiamas muitinės interneto svetainėje www.lrmuitine.lt rubrikos *Teisinė informacija* porubrikės *Teisės aktai* skiltyje *Teminis nacionalinių teisės aktų sąrašas*. Pagrindiniai teisės aktai ir kiti reikalavimai, reglamentuojantys vidaus kontrolės įgyvendinimą muitinėje ir nustatantys vidaus kontrolės procedūras, taip pat nurodyti muitinės veiklos procesų aprašuose ir jų prieduose. Lietuvos Respublikos muitinės veiklos procesai ir jų vadovai patvirtinti Muitinės departamento prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos generalinio direktoriaus 2010 m. lapkričio 30 d. įsakymu Nr. 1B-716 „Dėl Lietuvos Respublikos muitinės veiklos procesų nustatymo“.

III SKYRIUS VIDAUS KONTROLĖS TIKSLAI, PRINCIPAI IR JŲ ĮGYVENDINIMAS

6. Vidaus kontrolė yra kompleksinis ir nenutrūkstamas procesas, kurį, siekiant Lietuvos Respublikos muitinės įstatyme ir strateginio planavimo dokumentuose muitinei numatytų tikslų,

įgyvendina Muitinės departamento prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos (toliau – Muitinės departamentas) generalinis direktorius ir jo pavaduotojai (toliau – muitinės aukščiausioji vadovybė), administracijos padalinių vadovai, kitų muitinės įstaigų ir jų padalinių vadovai, taip pat muitinės įstaigų vadovų įsakymais paskirti muitinės pareigūnai, karjeros valstybės tarnautojai ir darbuotojai, dirbantys pagal darbo sutartis (toliau kartu – darbuotojai).

Punkto pakeitimai:

Nr. [1BE-116](#), 2024-02-07, paskelbta TAR 2024-02-12, i. k. 2024-02567

7. Muitinės aukščiausioji vadovybė, siekdama Europos Sąjungos teisės aktuose, Lietuvos Respublikos muitinės įstatyme ir strateginio planavimo dokumentuose muitinei nustatytų tikslų, deramos pusiausvyros tarp aukščiausios kokybės paslaugų asmenims teikimo ir veiksmingo neteisėtos tarptautinės prekybos daromos žalos užkardymo užtikrinimo, kuria vidaus kontrolę vadovaujantis šiais vidaus kontrolės tikslais ir principais:

7.1. Vidaus kontrolės tikslai – padėti užtikrinti, kad:

7.1.1. muitinės veikla būtų vykdoma laikantis teisės aktų, reglamentuojančių muitinės veiklą, reikalavimų;

7.1.2. muitinės turtas ir įsipareigojimai tretiesiems asmenims būtų apsaugoti nuo sukčiavimo, iššvaistymo, pasisavinimo, neteisėto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais ar kitų neteisėtų veikų;

7.1.3. muitinės veikla būtų vykdoma laikantis patikimo finansų valdymo principo grindžiamo ekonomiškumu, efektyvumu ir rezultatyvumu;

7.1.4. teikiama informacija apie muitinės finansinę ir kitą veiklą būtų patikima, aktuali, išsami ir teisinga.

7.2. Vidaus kontrolė muitinėje įgyvendinama laikantis šių vidaus kontrolės principų:

7.2.1. tinkamumo – vidaus kontrolė, visų pirma, įgyvendinama tose muitinės veiklos srityse, kuriose susiduriama su didžiausia rizika;

7.2.2. efektyvumo – siekiama vidaus kontrolės procedūras ir priemones nustatyti taip, kad vidaus kontrolės įgyvendinimo sąnaudos neviršytų gaunamos vidaus kontrolės priemonių naudos;

7.2.3. rezultatyvumo – turi būti pasiekti vidaus kontrolės tikslai;

7.2.4. optimalumo – vidaus kontrolė turi būti proporcinga rizikai ir neperteklinė;

7.2.5. dinamiškumo – vidaus kontrolė turi būti nuolat tobulinama atsižvelgiant į pasikeitusias muitinės veiklos sąlygas;

7.2.6. nenutrūkstamo funkcionavimo – vidaus kontrolė turi būti įgyvendinama nuolat.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1BE-82](#), 2023-02-01, paskelbta TAR 2023-02-06, i. k. 2023-02154

8. Vidaus kontrolė muitinėje įgyvendinama atsižvelgiant į visos muitinės ir į atskirų jos įstaigų veiklos ypatumus (kuriuos lemia muitinės ir jos įstaigų organizacinė struktūra, dydis, reguliavimo, centralizuotų funkcijų lygis, rizika, veiklos aplinka, sudėtingumas, veiklos sritis ir kiti ypatumai) apimant vidaus kontrolės elementus, nustatant muitinės aukščiausiosios vadovybės, muitinės įstaigų vadovybės, darbuotojų, atliekančių vidaus kontrolės įgyvendinimo priežiūrą, ir vidaus auditorių pareigas, integruojant vidaus kontrolę į muitinės veiklą, apimant pagrindinius valdymo procesus (planavimą, atlikimą ir stebėseną) ir muitinės kokybės vadybos sistemą, nuolat tobulinant ir keičiant vidaus kontrolę atsižvelgiant į pokyčius.

9. Muitinės įstaigos pagal poreikį detalizuoja savo vidaus kontrolės politikos turinį tokia apimtimi, kurios nenustato Aprašas.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1B-101](#), 2022-02-14, paskelbta TAR 2022-02-15, i. k. 2022-02721

IV SKYRIUS VIDAUS KONTROLĖS ELEMENTAI

10. Muitinės vidaus kontrolę sudaro šie elementai:

- 10.1. kontrolės aplinka;
- 10.2. rizikos valdymas ir vertinimas;
- 10.3. kontrolės veikla;
- 10.4. informavimas ir komunikacija;
- 10.5. stebėseną.

PIRMAS SKIRSNIS KONTROLĖS APLINKA

11. Kontrolės aplinka – tai aplinka, kurioje vykdoma muitinės veikla ir kurioje funkcionuoja vidaus kontrolės sistema. Kontrolės aplinka apima muitinės organizacinę struktūrą, veiklos procesus, vadovavimo stilių, personalo valdymo politiką ir praktiką, darbuotojų profesinės etikos principus ir taisykles, kompetenciją ir kitus veiksnius, turinčius įtakos vidaus kontrolės įgyvendinimui ir kokybei.

12. Muitinės valdymas organizuojamas derinant funkcinį, projektinį ir procesinį valdymo metodus:

12.1. funkcinis valdymo metodas įgyvendinamas per muitinės organizacinę struktūrą ir nuolat veikiančias funkcinės grupes (komitetus, komisijas, darbo grupes), kurių sudėtis, funkcijos ir darbo organizavimo tvarka nustatyta atskirais Muitinės departamento generalinio direktoriaus ar muitinės įstaigos direktoriaus įsakymais;

12.2. projektinis valdymo metodas įgyvendinamas vadovaujantis Projektų valdymo proceso aprašu ir Lietuvos Respublikos muitinės projektų valdymo nuostatais, patvirtintais Muitinės departamento generalinio direktoriaus 2023 m. lapkričio 9 d. įsakymu Nr. 1BE-802 „Dėl Lietuvos Respublikos muitinės projektų valdymo nuostatų patvirtinimo“, Lietuvos Respublikos muitinės techninės paramos teikimo užsienio valstybių institucijoms ir įstaigoms taisyklėmis, patvirtintomis Muitinės departamento generalinio direktoriaus 2020 m. gruodžio 9 d. įsakymu Nr. 1B-1003 „Dėl Lietuvos Respublikos muitinės techninės paramos teikimo užsienio valstybių institucijoms ir įstaigoms taisyklių patvirtinimo“, ir Muitinės departamento prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos darbo grupių ir komisijų darbo reglamentu, patvirtintu Muitinės departamento generalinio direktoriaus 2017 m. gegužės 22 d. įsakymu Nr. 1B-405 „Dėl Muitinės departamento prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos darbo grupių ir komisijų darbo reglamento patvirtinimo“. Jų pagrindu sudaromų projektų ar darbo grupių sudėtis ir užduotys tvirtinamos atskirais Muitinės departamento generalinio direktoriaus įsakymais;

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [1B-101](#), 2022-02-14, paskelbta TAR 2022-02-15, i. k. 2022-02721

Nr. [1BE-116](#), 2024-02-07, paskelbta TAR 2024-02-12, i. k. 2024-02567

12.3. procesinis valdymo metodas įgyvendinamas vadovaujantis Lietuvos Respublikos muitinės veiklos procesų nustatymo ir valdymo taisyklėmis, patvirtintomis Muitinės departamento generalinio direktoriaus 2015 m. gegužės 15 d. įsakymu Nr. 1B-371 „Dėl Lietuvos Respublikos muitinės veiklos procesų nustatymo ir valdymo taisyklių patvirtinimo“.

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [1B-101](#), 2022-02-14, paskelbta TAR 2022-02-15, i. k. 2022-02721

13. Muitinės organizacinė struktūra formuojama taip, kad būtų užtikrinamas metodinio vadovavimo muitinės veiklai ir muitinės priežiūros funkcijų ir muitinės veiklos bei jos kontrolės funkcijų atskyrimas, stengiantis užtikrinti galimų interesų konfliktų, korupcijos apraiškų, tyčinių klaidų bei kitų neteisėtų veikų pasireiškimų tikimybės sumažinimą ir (arba) fiksavimą laiku.

14. Muitinę sudaro Muitinės departamentas ir jam pavaldžios muitinės įstaigos: Vilniaus, Kauno, Klaipėdos teritorinės muitinės ir specialiosios muitinės įstaigos – Muitinės kriminalinė tarnyba, Muitinės informacinių sistemų centras, Muitinės laboratorija ir Muitinės mokymo centras.

15. Muitinės departamentas yra muitinės veiklai vadovaujanti įstaiga, atskaitinga Lietuvos Respublikos finansų ministerijai. Muitinės departamento administracijos struktūrą, suderinęs su Lietuvos Respublikos finansų ministru, tvirtina Muitinės departamento generalinis direktorius. Muitinės departamentui pavaldžių muitinės įstaigų administracijos struktūrą nustato Muitinės departamento generalinis direktorius.

16. Muitinės departamento ir jam pavaldžių muitinės įstaigų organizacinė struktūra detalizuojama atitinkamai Muitinės departamento ir jam pavaldžių muitinės įstaigų pareigybių sąrašuose, administracijos padalinių nuostatuose ir darbuotojų pareigybių aprašymuose.

17. Muitinės departamento generalinio direktoriaus kompetenciją nustato Lietuvos Respublikos muitinės įstatymas, Muitinės departamento prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos nuostatai, patvirtinti Lietuvos Respublikos finansų ministro 1998 m. liepos 10 d. įsakymu Nr. 171 „Dėl Muitinės departamento prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos nuostatų patvirtinimo“ ir finansų ministro patvirtintas Muitinės departamento generalinio direktoriaus pareigybės aprašymas. Muitinės departamento generalinis direktorius įsakymu nustato Muitinės departamento generalinio direktoriaus ir jo pavaduotojų veiklos sričių paskirstymą pagal Muitinės departamento administracijos padalinius ir kitas muitinės įstaigas ir paveda jiems atitinkamų Muitinės departamento administracijos padalinių ir kitų muitinės įstaigų veiklos organizavimą, koordinavimą ir kontrolę.

18. Muitinės departamentui pavaldžių muitinės įstaigų direktorių kompetenciją nustato atitinkami muitinės įstaigų nuostatai, muitinės įstaigų direktorių pareigybių aprašymai ir kiti teisės aktai.

19. Muitinės personalo valdymą atlieka Muitinės departamento generalinis direktorius. Dalį personalo valdymo veiksmų Muitinės departamento generalinio direktoriaus 2021 m. rugpjūčio 6 d. įsakymu Nr. 1B-548 „Dėl Įgaliojimų atlikti atskirus Lietuvos Respublikos muitinės personalo valdymo veiksmus sąrašo patvirtinimo“ yra įgalioti atlikti Muitinės departamento generalinio direktoriaus pavaduotojai, atskaitingi muitinės įstaigų direktoriai, kiti įgalioti asmenys.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1B-101](#), 2022-02-14, paskelbta TAR 2022-02-15, i. k. 2022-02721

20. Muitinės aukščiausioji vadovybė siekia, kad muitinėje dirbtų aukščiausios kvalifikacijos, nepriekaištingos reputacijos, motyvuoti darbuotojai. Muitinės aukščiausioji vadovybė įsipareigoja kurti patrauklią darbo aplinką, naudoti lanksčias darbo organizavimo formas, skatinančias gerinti darbuotojų vykdomą veiklą ir rezultatus.

21. Muitinės įstaigų vadovai ir muitinės įstaigų administracijos padalinių vadovai organizuoja ir kontroliuoja darbuotojų darbą vadovaudamiesi muitinės veiklos planavimo dokumentais (Lietuvos Respublikos finansų ministro valdymo sričių atitinkamų metų strateginiu veiklos planu, Muitinės departamento metiniu veiklos planu, kitais planais), Muitinės efektyvumo rodiklių sistema (MERS), padalinių nuostatais ir darbuotojų pareigybių aprašymais.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1BE-116](#), 2024-02-07, paskelbta TAR 2024-02-12, i. k. 2024-02567

22. Visiems muitinės darbuotojams yra patvirtinti pareigybių aprašymai, kurie nustato pareigybių funkcijas ir pavaldumą. Papildomos pareigybių aprašymuose nenumatytos funkcijos priskiriamos Muitinės departamento generalinio direktoriaus, kitų muitinės įstaigų direktorių įsakymais, nenuolatinio pobūdžio užduotys – tiesioginių vadovų pavedimais. Darbuotojams ir

administracijos padaliniais per ataskaitinius metus priskirtos užduotys ir įgyvendinimo terminai yra apibrėžti Muitinės departamento metiniame veiklos plane ir kituose planuose.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1BE-116](#), 2024-02-07, paskelbta TAR 2024-02-12, i. k. 2024-02567

23. Pagrindiniai muitinės darbuotojų etikos principai, normos ir vertybės, kurių jie privalo laikytis tarnybos ir ne tarnybos metu, nustatyti Lietuvos Respublikos muitinės pareigūnų etikos kodekse, patvirtintame Muitinės departamento generalinio direktoriaus 2006 m. gruodžio 27 d. įsakymu Nr. 1B-888 „Dėl Lietuvos Respublikos muitinės pareigūnų etikos kodekso patvirtinimo“.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1B-101](#), 2022-02-14, paskelbta TAR 2022-02-15, i. k. 2022-02721

24. Muitinės darbuotojų kompetencijos poreikius nustato tiesioginis vadovas, rengdamas pareigybės aprašymus ir atsižvelgdamas į pareigybei priskirtas funkcijas ir atsakomybės lygį. Darbuotojo atitikimas reikalavimams vertinamas jį priimant į darbą, taip pat kiekvienais metais vertinant darbuotojo veiklą.

25. Muitinės darbuotojų mokymai vykdomi pagal tiesioginių vadovų kasmet suformuotus kvalifikacijos tobulinimo poreikius atsižvelgiant į darbuotojų vykdomas funkcijas. Muitinės departamento generalinis direktorius tvirtina muitinės personalo kvalifikacijos tobulinimo programas.

ANTRAS SKIRSNIS RIZIKOS VALDYMAS IR VERTINIMAS

26. Rizikos valdymas organizuojamas ir vykdomas atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos muitinės organizacinės rizikos valdymo koncepcijoje, patvirtintoje Muitinės departamento generalinio direktoriaus 2017 m. rugsėjo 29 d. įsakymu Nr. 1B-813 „Dėl Lietuvos Respublikos muitinės organizacinės rizikos valdymo koncepcijos patvirtinimo“, nustatytus organizacinės rizikos valdymo principus, valdymo modelį ir valdymo procesą.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1B-101](#), 2022-02-14, paskelbta TAR 2022-02-15, i. k. 2022-02721

27. Rizikos valdymas ir vertinimas apima visas muitinės veiklos funkcines sritis, veiklos procesus ir muitinės įstaigų padalinius. Rizikos valdymą ir vertinimą pagal Lietuvos Respublikos muitinės organizacinės rizikos valdymo koncepcijoje nustatytus etapus atlieka muitinės įstaigų vadovybė, muitinės veiklos procesų vadovai, muitinės įstaigų padalinių vadovai, Muitinės departamento generalinio direktoriaus įsakymu sudaryti funkciniai padaliniai (komisijos, komitetai, darbo grupės) ir darbuotojai, kurių funkcijos ir atsakomybės, susijusios su rizikos valdymu, numatytos teisės aktuose, pareigybių aprašymuose ir Muitinės departamento veiklos dokumentuose.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1BE-116](#), 2024-02-07, paskelbta TAR 2024-02-12, i. k. 2024-02567

28. Atliekant rizikos valdymą ir vertinimą Aprašo 27 punkte nurodyti darbuotojai savarankiškai atlieka Lietuvos Respublikos muitinės organizacinės rizikos valdymo koncepcijoje nustatytus rizikos valdymo proceso etapuose vykdomus veiksmus.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1BE-116](#), 2024-02-07, paskelbta TAR 2024-02-12, i. k. 2024-02567

TREČIAS SKIRSNIS KONTROLĖS VEIKLA

29. Kontrolės veikla – tai muitinės įstaigų vadovybės nustatytos veiklos kryptys ir procedūros, įdiegtos siekiant įgyvendinti muitinės tikslus ir valdyti riziką. Kontrolės veikla apima muitinės veiklos procesų kontrolę, Muitinės departamento administracijos veiklos kontrolę, Muitinės departamentui pavaldžių muitinės įstaigų kontrolę ir muitinės įstaigų padalinių kontrolę.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1BE-116](#), 2024-02-07, paskelbta TAR 2024-02-12, i. k. 2024-02567

30. Kontrolės veiklos sudėtinės dalys:

30.1. įgaliojimų, leidimų suteikimas – veikla, užtikrinanti, kad būtų atliekamos tik muitinės įstaigų vadovybės patvirtintos procedūros;

30.2. išteklių (taip pat informacijos, dokumentų) prieigos kontrolė – veikla, užtikrinanti, kad prieigos prie turto (taip pat informacijos, dokumentų) teisės būtų suteiktos tik įgaliotiems asmenims, atsakingiems už turto (taip pat informacijos, dokumentų) saugojimą ir (arba) naudojimą;

30.3. funkcijų atskyrimas – muitinės įstaigų padalinių ir jų darbuotojų uždavinių ir funkcijų atskyrimas, pašalinant vykdymo ir kontrolės funkcijų atlikimą viename asmenyje, išvengiant visų funkcijų vienasmenės kontrolės (leidimo davimo, operacijos atlikimo, užregistravimo ir patikrinimo), siekiant užtikrinti galimų interesų konfliktų, korupcijos apraiškų, tyčinių klaidų bei kitų neteisėtų veikų pasireiškimų tikimybės sumažinimą ir (arba) fiksavimą laiku;

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [1BE-116](#), 2024-02-07, paskelbta TAR 2024-02-12, i. k. 2024-02567

30.4. veiklos ir rezultatų peržiūra – muitinės veiklos procesų atitikties tikslams nustatymas, veiklos teisėtumo, ekonomiškumo, efektyvumo ir rezultatyvumo įvertinimas; ataskaitinio laikotarpio veiklos rezultatų palyginimas su planuotais ir (arba) pateiktais praėjusio ataskaitinio laikotarpio finansinėje atskaitomybėje ir veiklos ataskaitose remiantis Muitinės efektyvumo rodiklių sistema (MERS);

30.5. patikrinimai – tai muitinės veiklos procesų ir procedūrų patikrinimai, kurių metu nustatoma, ar jos atitinka teisės aktų reikalavimus, Muitinės departamento generalinio direktoriaus sprendimus, ar įgyvendinamos priemonės, mažinančios galimų klaidų skaičių, neatitikimų, apgaulių ir kitų neteisėtų veikų mastą.

31. Muitinės veiklos procesų kontrolė vykdoma atsižvelgiant į Muitinės departamento generalinio direktoriaus patvirtintą Lietuvos Respublikos muitinės kokybės vadybos sistemos vadovą, muitinės veiklos procesų aprašus, vadovaujantis procesų aprašuose nurodytais teisės aktais.

32. Finansų kontrolė yra sudėtinė muitinės vidaus kontrolės dalis, kuri atliekama vadovaujantis Finansinių išteklių valdymo proceso aprašu, Muitinės departamento prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos ir muitinės įstaigų finansų kontrolės taisyklėmis, patvirtintomis Muitinės departamento generalinio direktoriaus 2023 m. rugsėjo 22 d. įsakymu Nr. 1BE-669 „Dėl Muitinės departamento prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos ir muitinės įstaigų finansų kontrolės taisyklių patvirtinimo“, reglamentuojančiomis finansų kontrolės organizavimą ir finansų kontrolę atliekančių darbuotojų pareigas ir atsakomybę.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1B-101](#), 2022-02-14, paskelbta TAR 2022-02-15, i. k. 2022-02721

Nr. [1BE-116](#), 2024-02-07, paskelbta TAR 2024-02-12, i. k. 2024-02567

33. Muitinės veiklos planavimo ir kontrolės veikla vykdoma vadovaujantis Institucijos veiklos planavimo ir kontrolės proceso aprašu.

34. Turto kontrolė vykdoma vadovaujantis Turto įsigijimo ir valdymo proceso aprašu.

35. Dokumentų kontrolė vykdoma vadovaujantis Teisinio reglamentavimo ir dokumentų valdymo proceso aprašu.

36. Darbuotojų kontrolė atliekama vadovaujantis Personalo vadybos proceso aprašu ir Saugios darbo aplinkos užtikrinimo veiklos proceso aprašu.

37. Informacinių technologijų (paslaugų ir infrastruktūros) valdymas vykdomas vadovaujantis Muitinės informacinių technologijų valdymo proceso aprašu. Muitinės valdomų ir tvarkomų valstybės informacinių išteklių ir ypatingos svarbos informacinės infrastruktūros elektroninės informacijos sauga ir kibernetinis saugumas užtikrinamas vadovaujantis Muitinės informacinių sistemų duomenų saugos valdymo proceso aprašu.

38. Muitinė atsiskaito už savo veiklą Finansų ministerijai ir visuomenei vadovaudamasi Muitinės departamento generalinio direktoriaus 2009 m. balandžio 27 d. įsakymu Nr. 1B-239 „Dėl Lietuvos Respublikos muitinės veiklos ataskaitos rengimo taisyklių patvirtinimo“.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1B-101](#), 2022-02-14, paskelbta TAR 2022-02-15, i. k. 2022-02721

KETVIRTAS SKIRSNIS INFORMAVIMAS IR KOMUNIKACIJA

39. Muitinė rengia ir naudoja aktualią, išsamią, patikimą, teisingą ir teisėtais būdais gautą informaciją, atitinkančią jai nustatytus reikalavimus ir palaikančią vidaus kontrolės veikimą.

40. Vidaus komunikacijai muitinėje naudojami elektroninis paštas, muitinės vidinė interneto svetainė (info.lrmuitine.lt), dokumentų valdymo sistemos priemonės ir kitos elektroninio ryšio priemonės (*MS Teams* aplikacija, telefoninis ryšys).

Punkto pakeitimai:

Nr. [1BE-82](#), 2023-02-01, paskelbta TAR 2023-02-06, i. k. 2023-02154

41. Muitinės vidinėje interneto svetainėje pateikiamos naujienos, darbuotojų kontaktai, muitinėje įgyvendinami projektai ir jų dokumentacija, mokomoji medžiaga, teisinė informacija, veiklos planavimo dokumentai, ataskaitos, kokybės vadybos sistemos dokumentai, personalo valdymo informacija ir kita vidaus komunikacijai reikalinga informacija.

42. Dokumentų valdymo sistemos priemonėmis paskirstomi darbuotojams dokumentai, pavedimai ir kontroliuojamas jų vykdymas.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1BE-82](#), 2023-02-01, paskelbta TAR 2023-02-06, i. k. 2023-02154

43. Valstybės ar tarnybos paslaptį sudaranti informacija darbuotojams pateikiama asmeniškai už tokios informacijos administravimą atsakingų darbuotojų Muitinės departamento generalinio direktoriaus nustatyta tvarka.

44. Siekiant užtikrinti tinkamą asmens duomenų apsaugą ir su tuo susijusių teisės aktuose nustatytų reikalavimų vykdymą, asmens duomenys muitinėje yra tvarkomi vadovaujantis Asmens duomenų tvarkymo Lietuvos Respublikos muitinėje taisyklėmis, patvirtintomis Muitinės departamento generalinio direktoriaus 2019 m. birželio 7 d. įsakymu Nr. 1B-537 „Dėl Asmens duomenų tvarkymo Lietuvos Respublikos muitinėje taisyklių patvirtinimo“.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1B-101](#), 2022-02-14, paskelbta TAR 2022-02-15, i. k. 2022-02721

45. Išorės komunikacija vykdoma skelbiant Muitinės departamento metinius veiklos planus ir metines veiklos ataskaitas, korupcijos prevencijos rezultatus ir kitą aktualią informaciją muitinės interneto svetainėje, organizuojant informacinius renginius, bendraujant su visuomenės informavimo priemonėmis, verslo bendruomene ir kitomis institucijomis, dalyvaujant ir atstovaujant muitinei šalies bei tarptautiniuose renginiuose, Europos Sąjungos ir Lietuvos Respublikos institucijose ir įstaigose.

46. Asmenims raštu, elektroniniu paštu, žodžiu (viešai paskelbtu nemokamu telefonu arba asmeniui tiesiogiai atvykus į Muitinės departamento Muitinės informacijos skyrių) ir muitinės interneto svetainėje teikiama Asmenų konsultavimo paslauga apie muitinės įgyvendinamų teisės aktų taikymą vadovaujantis Asmenų informavimo ir konsultavimo Muitinės departamente prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos aprašu, patvirtintu Muitinės departamento generalinio direktoriaus 2014 m. kovo 24 d. įsakymu Nr. 1B-182 „Dėl Asmenų informavimo ir konsultavimo Muitinės departamente prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos aprašo patvirtinimo.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1B-101](#), 2022-02-14, paskelbta TAR 2022-02-15, i. k. 2022-02721

Nr. [1BE-116](#), 2024-02-07, paskelbta TAR 2024-02-12, i. k. 2024-02567

PENKTAS SKIRSNIS STEBĖSENA

47. Muitinėje vykdoma nuolatinė muitinės veiklos stebėseną ir periodiniai vertinimai, siekiant nustatyti, ar yra laikomasi vidaus kontrolės politikos nuostatų ir ar vidaus kontrolės politika atitinka besikeičiančias muitinės veiklos sąlygas.

48. Nuolatinė stebėseną yra atliekama vadovaujantis muitinės veiklos procesų aprašais, analizuojant informaciją apie Muitinės departamento metinio veiklos plano veiksmų įgyvendinimą, informaciją apie Lietuvos Respublikos muitinės korupcijos prevencijos programos priemonių plano įgyvendinimą, analizuojant esamą informacijos saugumo būklę ir vertinant duomenų saugos pažeidimus, atliekant informacijos saugumo incidentų tyrimus, nagrinėjant gautus skundus, pranešimus dėl muitinės darbuotojų galimo teisės aktų nustatytų reikalavimų nesilaikymo ar pažeidimo, atliekant muitinės įstaigų turto ir įsipareigojimų inventorizaciją, vykdamas informacijos apie biudžeto vykdymą analizę ir teikiant išvadas muitinės įstaigų vadovybei, atliekant pagal Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymą teikiamų ataskaitų rinkinių analizę.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1BE-116](#), 2024-02-07, paskelbta TAR 2024-02-12, i. k. 2024-02567

49. Periodiniai vertinimai atliekami vykdamas planinius ir neplaninius vidaus auditus, kuriuos atlieka Muitinės departamento Vidaus audito skyrius, planinius ir neplaninius kokybės vidaus auditus, kuriuos atlieka muitinės darbuotojai, turintys kokybės vidaus auditorių kvalifikaciją, korupcijos pasireiškimo tikimybės analizes, kurias atlieka Muitinės departamento Imuniteto tarnyba.

50. Lietuvos Respublikos valstybės kontrolė ir kitos įgaliotos institucijos įstatymų nustatyta tvarka, taip pat asmenys, vadovaudamiesi sutartiniais įsipareigojimais, vykdo atskirų muitinės veiklos sričių vertinimus, nustato trūkumus ir praneša apie juos.

51. Muitinėje visiems asmenims sudarytos galimybės pranešti apie rengiamas, daromas ar padarytas korupcinio pobūdžio nusikalstamas veikas, tarnybinius nusižengimus ar kitus teisės pažeidimus, neetišką ar nesąžiningą darbuotojų elgesį ir užtikrinamas pranešėjo konfidencialumas. Asmenims, kuriuos su muitine sieja ar siejo tarnybos ar darbo santykiai arba sutartiniai santykiai, sudarytos galimybės pranešti apie muitinėje rengiamas, daromas ar padarytas nusikalstamas veikas, administracinius nusižengimus, tarnybinius nusižengimus ar darbo pareigų pažeidimus, taip pat šurkščius privalomų profesinės etikos normų pažeidimus Lietuvos Respublikos pranešėjų apsaugos įstatymo nustatyta tvarka. Nustačius tam tikrus neatitikimus, pažeidimus ar korupcijos atvejus ir kitokius faktus, liudijančius apie vidaus kontrolės sistemos trūkumus, ir kai tai nėra reglamentuota kituose vidiniuose teisės aktuose, Muitinės departamento generalinio direktoriaus sprendimu gali būti atliekami konkretūs vertinimai, tyrimai, inicijuojami teisės aktų pakeitimai.

V SKYRIUS VIDAUS KONTROLĖS DALYVIAI

52. Muitinės vidaus kontrolės dalyviai:

52.1. Muitinės departamento generalinis direktorius;

52.2. Muitinės departamento generalinio direktoriaus pavaduotojai;

52.3. Muitinės departamentui pavaldžių muitinės įstaigų direktoriai;

52.4. Muitinės departamento ir kitų muitinės įstaigų padalinių vadovai;

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [1BE-116](#), 2024-02-07, paskelbta TAR 2024-02-12, i. k. 2024-02567

52.5. Muitinės departamento generalinio direktoriaus įsakymu paskirtas muitinės darbuotojas, vykdamas vidaus kontrolės įgyvendinimo priežiūros funkcijas;

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [1B-101](#), 2022-02-14, paskelbta TAR 2022-02-15, i. k. 2022-02721

52.6. Muitinės departamento generaliniam direktoriui arba kitų muitinės įstaigų direktoriams tiesiogiai pavaldūs darbuotojai, vykdamys įstatymais nustatytas funkcijas (darbuotojų saugos ir sveikatos teisės aktų įgyvendinimo funkcijas, asmens duomenų apsaugos funkcijas, saugos įgaliojimo funkcijas ir kt.);

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [1B-101](#), 2022-02-14, paskelbta TAR 2022-02-15, i. k. 2022-02721

52.7. darbuotojai, atsakingi už muitinės kokybės vadybos priežiūrą ir kokybės vidaus auditą;

52.8. Muitinės departamento Vidaus audito skyriaus darbuotojai.

53. Muitinės departamento generalinis direktorius, siekdamas strateginio planavimo dokumentuose muitinei numatytų tikslų, organizuoja vidaus kontrolės kūrimą ir įgyvendinimą muitinėje.

54. Muitinės departamento generalinio direktoriaus pavaduotojai pagal kuravimo sritis vadovauja Muitinės departamento generalinio direktoriaus įsakymais paskirtiems darbuotojams, vykdančioms vidaus kontrolės įgyvendinimo priežiūros funkcijas, kurie taip pat metodiškai vadovauja ir koordinuoja vidaus kontrolės analizės ir vertinimo veiksmus visose muitinės įstaigose.

55. Muitinės departamentui pavaldžių muitinės įstaigų direktoriai organizuoja vidaus kontrolės kūrimą ir įgyvendinimą vadovaujamoje muitinės įstaigoje.

56. Aprašo 52.4 ir 52.6 papunkčiuose nurodyti muitinės darbuotojai organizuoja ir vykdo tokias vidaus kontrolės procedūras, kurios padėtų siekti padalinio (įstaigos) veiklos tikslų ir užtikrintų jo veiklos skaidrumą ir efektyvumą. Informacija apie šių vidaus kontrolės procedūrų vykdymą, esant poreikiui, teikiama muitinės įstaigų vadovybei.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1B-101](#), 2022-02-14, paskelbta TAR 2022-02-15, i. k. 2022-02721

57. Aprašo 52.5 papunktyje nurodytas muitinės darbuotojas prižiūri vidaus kontrolės įgyvendinimą muitinėje ir jos atitiktį Muitinės departamento generalinio direktoriaus nustatytai vidaus kontrolės politikai, atlikdamas nuolatinę stebėseną, apimančią kiekvieną vidaus kontrolės elementą.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1B-101](#), 2022-02-14, paskelbta TAR 2022-02-15, i. k. 2022-02721

58. Muitinės departamento Vidaus audito skyrius, atlikdamas vidaus auditą, tiria ir vertina vidaus kontrolę ir teikia Muitinės departamento generaliniam direktoriui rekomendacijas dėl vidaus kontrolės tobulinimo.

59. Aprašo 52.7 papunktyje nurodyti muitinės darbuotojai prižiūri kokybės vadybos sistemos veikimą, dokumentus, organizuoja ir vykdo kokybės vidaus auditą, teikia savo vadovybei

ir maitinės kokybės vadybos sistemos koordinatoriui nustatytas neatitiktis, gerinimo rekomendacijas išvadas.

60. Vidaus kontrolės dalyvių pareigos ir atsakomybės yra apibrėžtos atitinkamai maitinės įstaigos nuostatuose, maitinės įstaigų padalinių nuostatuose ir atitinkamų darbuotojų pareigybių aprašymuose.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1BE-116](#), 2024-02-07, paskelbta TAR 2024-02-12, i. k. 2024-02567

VI SKYRIUS

VIDAUS KONTROLĖS ANALIZĖ IR VERTINIMAS

61. Maitinės departamento generalinis direktorius užtikrina, kad kiekvienais metais būtų atliekama vidaus kontrolės analizė.

62. Kiekvienų metų I ketvirtį Maitinės departamento Veiklos planavimo ir pokyčių valdymo skyrius organizuoja, koordinuoja ir metodiškai vadovauja atliekant vidaus kontrolės analizę maitinėje, apimančią visus vidaus kontrolės elementus. Vidaus kontrolės analizės metu vertinama:

62.1. vidaus kontrolės atitiktis vidaus kontrolės politikos nuostatomis;

62.2. aplinkos pokyčiai, dėl kurių galėtų reikėti keisti vidaus kontrolės politiką;

62.3. Maitinės departamento Vidaus audito skyriaus vidaus auditorių ir išorės auditorių, ar kitų vidaus kontrolės dalyvių užfiksuotos neatitiktys, rizikos ar gerinimo galimybės, joms numatytų priemonių vykdymo rezultatyvumas ir efektyvumas;

62.4. planuotų ilgalaikių veiklos rizikų ir kokybės valdymo priemonių efektyvumas ir esama rizikos būklė.

63. Siekiant efektyviau atlikti vidaus kontrolės analizę ir vertinimą remiamasi maitinėje įdiegta kokybės vadybos sistema, maitinės veiklos procesų aprašais ir Finansų ministerijos interneto svetainėje skelbiamomis metodinėmis rekomendacijomis ir konsultacijomis vidaus kontrolės įgyvendinimo klausimais.

64. Maitinės vidaus kontrolė vertinama finansų ministro įsakymo nustatyta tvarka.

65. Atlikus vidaus kontrolės analizę ir vertinimą, Maitinės departamento generalinis direktorius gali siūlyti Maitinės departamento Vidaus audito skyriui atlikti tam tikrų maitinės veiklos sričių vidaus auditą arba inicijuoti kitus Aprašo 51 punkte numatytus veiksmus.

66. Vidaus kontrolė nuolat tobulinama atsižvelgiant į vidaus kontrolės analizės ir vertinimo rezultatus, pateiktas rekomendacijas ir siūlymus.

VII SKYRIUS

INFORMACIJOS APIE VIDAUS KONTROLĖS ĮGYVENDINIMĄ TEIKIMAS

67. Informacijos, kaip maitinėje įgyvendinama vidaus kontrolė, apibendrinimą pagal vidaus kontrolės dalyvių pateiktą informaciją organizuoja Maitinės departamento Veiklos planavimo ir pokyčių valdymo skyrius.

68. Maitinės departamento administracijos padalinių vadovai, darbuotojai, vykdančys įstatymais nustatytas funkcijas, pavaldžių maitinės įstaigų vadovai iki vasario 10 d. teikia Maitinės departamento Veiklos planavimo ir pokyčių valdymo skyriui informaciją apie vidaus kontrolės įgyvendinimą per praėjusius metus.

Lietuvos Respublikos finansų ministerijos rašytiniu prašymu Maitinės departamento generalinis direktorius kiekvienais metais iki kovo 1 d. teikia Lietuvos Respublikos finansų ministerijai finansų ministro įsakyme nurodytą informaciją apie vidaus kontrolės įgyvendinimą maitinėje per praėjusius metus.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1B-101](#), 2022-02-14, paskelbta TAR 2022-02-15, i. k. 2022-02721

VIII SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

69. Vidaus kontrolės politika ne rečiau kaip kartą per metus turi būti peržiūrima, patikslinama ir atnaujinama siekiant užtikrinti jos aktualumą ir atitiktį muitinės poreikiams.

70. Už Vidaus kontrolės politikos priežiūrą ir atnaujinimą atsakingas Muitinės departamento Veiklos planavimo ir pokyčių valdymo skyrius.

Pakeitimai:

1.

Muitinės departamentas prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos, Įsakymas

Nr. [1B-101](#), 2022-02-14, paskelbta TAR 2022-02-15, i. k. 2022-02721

Dėl Muitinės departamento prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos generalinio direktoriaus 2020 m. gruodžio 31 d. įsakymo Nr. 1B-1069 „Dėl Vidaus kontrolės įgyvendinimo Lietuvos Respublikos muitinėje tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo

2.

Muitinės departamentas prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos, Įsakymas

Nr. [1BE-82](#), 2023-02-01, paskelbta TAR 2023-02-06, i. k. 2023-02154

Dėl Muitinės departamento prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos generalinio direktoriaus 2020 m. gruodžio 31 d. įsakymo Nr. 1B-1069 „Dėl Vidaus kontrolės įgyvendinimo Lietuvos Respublikos muitinėje tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo

3.

Muitinės departamentas, Įsakymas

Nr. [1BE-116](#), 2024-02-07, paskelbta TAR 2024-02-12, i. k. 2024-02567

Dėl Muitinės departamento prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos generalinio direktoriaus 2020 m. gruodžio 31 d. įsakymo Nr. 1B-1069 „Dėl Vidaus kontrolės įgyvendinimo Lietuvos Respublikos muitinėje tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo